

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 nč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nč. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. omarnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljina vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in toljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnjenih naročnin, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Tiskarna Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti šte. 20.

Poštno-hranilnični račun šte. 841-652. TELEFON št. 11-57.

DRŽAVNI ZBOR.

Glasovanje o brambnem zakonu. — Dalmatinci proti vladi. — Štiriletna vojaška služba v vojni mornarici.

DUNAJ 25. (Izv.) V gosto zasedeni zbornici se je danes izvršilo glasovanje o prvi skupini brambnega zakona in sicer o §§-ih 1—40, ki vsebujejo najvažnejše določbe brambne reforme, zlasti glede prezenčne službe in glede zvišanja rekrutnega kontingenta. Glasovanje je bilo sila komplicirano. Zbornica je odglasovala 40 paragrafov, o katerih se je mestoma glasovalo po odstavkih, in poleg tega še 74 manjšinskih predlogov. Vrh tega pa so bila še 4 polimenska glasovanja. Umljivo je torej, da je bilo glasovanje tudi zelo dolgotrajno in je trajalo več kakor 4 ure od pol 12 do tričetrt na 4 popoldne. Med glasovanjem je tuptam prišlo do zelo živahnih prizorov in enkrat je bila situacija precej kritična, ker je predsednik v svoji nerodnosti prezrl svoje predsedniške dolžnosti.

Pri glasovanju je jugoslovanska delegacija nudila zelo neenotno sliko. Hrvatsko-slovenski klub sam je glasoval deljeno. Le slovenski klerikalci so se dvigali za vse vladne predloge, med tem ko so istrski poslanci in pravaši izvajali od svojega kluba dovoljenje, da se absentirajo. Pravaški posl. Prodani, ki je bil izstopil iz Hrvatsko-slovenskega kluba, je glasoval proti brambnemu zakonu.

Od naprednih Jugoslovancev so zavzeli skrajno opozicijsko stališče dalmatinski poslanci, pa tudi posl. dr. Rybač je glasoval za vse pametne manjšinske predloge in proti vladnim določbam.

Zelo zanimivo je bilo glasovanje o manjšinskem predlogu dr. Tresić-Pavičiča k § 8 brambnega zakona, s katerim predlogom je dr. Tresić zahteval mesto četne in 3letno prezenčno službo v vojni mornarici. Za ta predlog je složno glasovala vsa jugoslovanska delegacija brez izjeme.

Zalibog je to enotno sliko skali ostri nastop, ki je nastal med poslancema dr. Tresićem in dr. Korošcem zaradi prvenstva v vprašanju, kdo je pravočasno zahteval glasovanje po imenih. Dr. Korošec je bil dr. Tresića prehitel ter sam izval polimensko glasovanje. Proti temu pa je dr. Tresić Pavičič protestiral v jako ostrih in energičnih izrazih.

Po končanem glasovanju je zbornica prešla k drugi skupini brambnega zakona, t. j. o §§-ih 41—88, katerega debata bo menda še danes ponoči končana, ker namerava zbornično predsedstvo držati sejo tako dolgo, da bo debata dozorala do glasovanja, ki se bo potem vršilo jutri dopoldne. — Splošno smatrajo, da bodeta jutri oba brabna zakona odglasovana.

V naslednjem

sejno poročilo.

V zbornici se vrši danes glasovanje o prvi skupini brambnega zakona, to je o §§ 1—40, h kateremu je bilo podanih nič manj kakor 74 spreminjavalnih in dodatnih predlogov.

Po izvajanjih poslanca Exnerja in generalnega govornika poslanca Sommerja, se je pričelo med splošno napetostjo glasovanje.

Socijalno-demokratski manjšinski predlog, da naj se odstavi brambni zakon z dnevnega reda in socijalno-demokratski poziv, da naj vlada izdela nov brambni zakon, se odklonila proti glasovom socijalnih demokratov, čeških radikalcev, Masarykove skupine in dalmatinskih poslancev, katerim se pridruži tudi poslanec Prodan.

Nato se je vršilo glasovanje o § 1. predloge, ki govori o splošnosti brambne dolžnosti.

Habermanov dodatni predlog, da naj se sprejme v ta paragraf določba, da je dolžnost države, nagraditi vojakom in njih zaostalin vsako škodo na zdravju in življenju, ki jo trpe vojaki vsled svoje službe, je bil v polimenskem glasovanju s 303 proti 130 glasovom odklonjen.

Sprejeti so bili nato § 2 do 7 v običajnem glasovanju.

Zelo komplicirano glasovanje se je vršilo pri § 8. Prvi odstavek tega paragrafa, ki govori o dveletni službi za pešpolke, je bil sprejet, k drugemu odstavku, ki govori o triletni službi za konjenico in topničarstvo ter za podčastnike pešpolkov, pa je stavil poslanec Seitz predlog, da naj se vrši polimensko glasovanje. Predsednik se je delal, kakor bi njegovega predloga ne slišal ter hotel odrediti navadno glasovanje. Tedaj se je dvignila na socijalno-demokra-

tičnih klopek prava burja. Poslanci so tokli in bobnali po klopek s pestmi. Socijalni demokrate kličejo: „Mi takega nasilstva ne dopuščamo. Zahtevamo polmensko glasovanje“. Pri tem je prišlo do konflikta med socijalnimi demokrati in nemškimi nacionalci, ter med nemškimi radikalci in vsenemci. Predsednik se je bil med tem spomnil svoje dolžnosti in je odredil polmensko glasovanje.

Poslanec Schuhmayer kliče v zbornici: „Erste Kompagnie antreten zur Abstimmung! Marsch!“ Predlog je bil sprejet po vladni predlogi s 300 proti 134 glasovom.

Do tretjega polmenskega glasovanja je prišlo pri Tresićevem manjšinskem predlogu k tretjemu ostavku §-a 8, ki zahteva olajšanje štiriletno službene dobe vojne mornarice na triletno službeno dobo.

Za Tresićev predlog so glasovali socijalni demokrati, vsi Jugoslovani in češki radikalci.

Tresićev predlog je bil s 303 proti 136 glasovi odklonjen. Nato je bil ves § 8. v smislu vladne predloge sprejet. V običajnem glasovanju je zbornica ob tričetrt na 3 sprejela še §§ 9. do 12, Pri § 13, ki se tiče rekrutnega kontingenta, je prišlo pri 5. odstavku do četrtega polmenskega glasovanja.

Peti odstavek namreč zahteva, da se razširi veljavnost kontingenta od 10 na 12 let. Za ta predlog je treba dvetretjinske večine. Poslanec Fressl je zahteval polmensko glasovanje, ki se je tudi vršilo, ter je bil predlog s 322 prot 126 glasovom sprejet. Nato so bili sprejeti še vsi ostali odstavki § 13. ter §§ 14 in 15. Od 3 popoldne pa do tričetrt na 4 je potem zbornica v običajnem glasovanju sprejela ostale paragrafe brambnega zakona do § 40.

Na to se je pričela specialna debata o drugi skupini t. j. o §§ 41 do 88 brambnega zakona. Zbornica bo skušala še tekom današnje noči absolvirati debato. Sedaj ob 10 večer zbornica še vedno razpravlja.

DUNAJ 26. ob 1. ponoči. (Izv.) Zbornica je nadaljevala specialno debato o drugi skupini brambnega zakona pozno v noč. Ko je glavni poročevalec dr. Sommer uvedel debato, so nato utemeljevali razni manjšinski govorniki svoje manjšinske predloge. Seja je bila ob 11 ponoči zaključena in jutri se prične glasovanje o tej skupini brambnega zakona za skupno armado, kakor tudi debata o brambnem zakonu za domobranstvo.

Za službeno pragmatiko državnih uradnikov.

DUNAJ 25. (Izv.) Predsedstvo osrednje Zveze avstrijskih državnouradniških društev je danes interveniralo pri ministru baronu Heindolu v prilog službene pragmatike ter ga prosilo, da vlada kolikor mogoče pospeši končno rešitev pragmatike ter jo že izvede s 1. julijem. Minister Heindol je odgovoril, da mora vlada vztrajati na junktimu med službeno pragmatiko in finančno reformo in dalje da mora varovati svoje stališče ter vztrajati pri vseh točkah, ki jih je podala v parlamentu. Slednjic je minister predsedstvo potolažil, da bo vlada vse storila, kar je v njeni moči, da se izvede službena pragmatika.

Bosenski odsek.

DUNAJ 25. (Izv.) Danes je zboroval tudi bosenski odsek, v katerem je dr. Laginja stavil predlog, ki stremi za tem, da se Bosna, Hercegovina, Hrvatska, Slavonija in Dalmacija združijo v enotno državno-pravno skupino. Socijalnodemokratski posl. dr. Renner je utemeljeval in zahteval razširjenje bosenske ustave ter nadalje udeležbo zastopnikov bosenskega sabora v skupnih delegacijah. Vlada je predložila odseku načrt zakona o novih bosenskih železnicah in sicer Banjaluka-Jajce-Bugojno-Aržana, dalje Brčka-Raca-Rama-Doboj in siedenji Bugojno-Rama.

Ogrsko-hrvatski državni zbor.

BUDIMPEŠTA 25. (Kor.) Zakon o rekrutnem kontingentu je bil danes v tretjem branju sprejet. Sprejet je bil tudi predlog imunitetnega odseka, da se izroči posl. Kováč sodišču zaradi atentata na predsednika. — Prihodnja seja v torek dne 27. t. m.

Srbska skupščina.

BELGRAD 25. (Izv.) Včeraj in danes je prišlo v narodni skupščini do hrupnih protestov med opozicijskimi in vladnimi strankami zaradi vojnega ministra Agatonovića, katerega je opozicija ponovno žalila pri debati o izrednem vojnem kreditu.

Po končani debati je skupščina sprejela izredni vojni kredit 21 milijonov dinarjev s 79 proti 70 glasovom. Radikalni desidenti so glasovali proti dovoljenju kredita.

Vsesokolski zlet v Pragi.

Prvi jugoslovanski gosti.

PRAGA 25. (Izv.) Nad 900 hrvatskih Sokolov je danes dospelo v Prago. Sprejem na cesar Fran Josipovem kolodvoru je bil nad vse sijajen in impozanten. Po ulicah je češko prebivalstvo došleem prirejalo burne in iskrene ovacije.

Cuvaj in vsesokolski zlet v Pragi.

PRAGA 25. (Izv.) Kraljevi komisar pl. Cuvaj je delal hrvatskim Sokolom velike in vsmožne težave pri njih zletu v Prago. V državni službi nameščane člane hrvatskega Sokola je na vse pretege šikaniral in jim skoro zlet prepovedal. Zlasti nečuvno pa je šikaniral Cuvaj voditelja celega zleta, prof. Borkovića, kateremu je celo zagrozil z izpustom iz službe. Borković se ni udal tiranu in je rajši odločil svojo profesorsko službo.

PRAGA 25. (Izv.) V petek pride v Prago k vsesokolskim slavnostim posebno odposlanstvo pariškega občinskega sveta, kakor tudi številna deputacija „Zveze francoskih gimnazij“.

Umor iz maščevanja.

GORICA 25. (Izv.) Na vrhu Hriba sv. 3 Križev so našli truplo nekega Bressana popolnoma v krvi. Sodna komisija je dognala, da je bil Bressan ustreljen od kroglice, ki mu je razbila glavo, dalje je tudi dognala, da gre tu za dosedaj še nepojasnjen in zagoneten umor. Storilec je še popolnoma neznan.

GORICA 25. (Izv.) O zagonetnem umoru na Hribu sv. 3 Križev še naslednje podrobnosti:

V nedeljo zjutraj je odšla neka mladenka iz Kormina v Gorico. Ko je prišla na vrh Kalvarije pri Podgori je zagledala poleg Treh Križev moža ležečega v mlaki svoje krvi. Nesrečnega je zadel strel iz puške v prsa, glavo je imel razbito in morilec mu je v groznem cinizmu odrezal še uha. Obvestila je takoj žandarmerijo v Podgori, katera je zopet javila zločin sodniji. Sodna komisija je prišla popoldne na lice mesta in dognalo se je, da je umorjeni Stefan Bressan, star 35 let in uslužbenec pri južni železnici.

Nesrečnej je imel na Kalvariji malo njivo, ki jo je pridno obdeloval ob svojem prostem času. Morilec je poznal to njegovo navado in čakal ga je najbrže skrit za kakim drevesom. Ko ga je zagledal, ga je ustrelil v prsi, tekel je k njemu in mu s puškinim kopitom razbil črepijo. Sum leti na nekega Kocjančiča, ki ima poleg njive umorjenega, svoje posestvo. Dozdevanega morilca so že aretirali.

Mladočehi proti Kunčički.

PRAGA 25. (Izv.) Iz Mlade Boleslave je bil odposlan deželni odbor oster protest proti izvolitvi pisateljice Kunčičke za poslanko.

Protest so podpisali mnogi mladočehski prvaki v Mladí Boleslavi, poleg moških tudi ženske.

Konference o deželni in mestni statistiki.

CELOVEC 25. (Kor.) Danes dopoldne je bila otvorjena v sejni dvorani deželnega zbora konferenca o deželni in mestni statistiki. Navzoči so zastopniki udeleženi ministristev, odposlanci vseh dežel in številnih mest, kakor tudi mnogih trgovinskih in obrtnih zbornic.

Senzacijelna odkritja o požaru na parniku „Elizabeta“.

BUDIMPEŠTA 25. (Izv.) „Pesti Naplo“ prinaša iz Črnevošte ob Donavi naravnost senzacionelno poročilo o postanku katastrofalnega požarja, ki je minuli teden izbruhnil na podonavskem parniku „Cesarica Elizabeta“ v bližini mesta Galaca. Kakor sedaj očividci zatrjujejo, gre za zločinski atentat. Parnik so zažgale štiri doslej še povsem neznane osebe s tem, da so po krovu potrosile žveplo, je užgale in skušale povzročiti splošno paniko, da bi se na ta način polastile važnih državnih dokumentov, ki jih je imel seboj bolgarski general Saratov. Toda komplot proti generalu Saratovu je ponesrečil, ker je hotelo naključje, da se je on pri izbruhu požarja prvi rešil na suho in obenem tudi odnesel seboj državne dokumente.

Dezertacije turškega vojaštva v Albaniji.

CARIGRAD 25. (Kor.) Glasom poročil notranjega ministrstva je dezertiralo 1 stotnik, 9 poročnikov in 50 vojakov garnizije Priština, Perlepe in Monastir. Za njimi je bil odposlan večji vojaški oddelek, kateremu se je posrečilo ujeti 2 častnika in 2 podčastnika. 16 podčastnikov in vojakov

se je skesano vrnilo. — Uvedena je preiskava.

Finančni položaj Turčije.

CARIGRAD 25. (Kor.) Po izkazu finančnega ministrstva so se državni dohodki v mesecih marec in april zvišali za 144.908 funtov.

Generalna stavka v Marseillu.

MARSEILLE 25. (Kor.) Pristaniški delavci groze za slučaj, da se razbijejo pogajanja o zahtevah vpisanih mornarjev, s splošno stavko.

MARSEILLE 25. (Izv.) Mornarji zapuščajo takoj one parnike, ki se usidrajo v luki in se pridružujejo stavkujočim mornarjem, katerih število znatno narašča od dne do dne. Stavki mornarjev so se pridružili tudi mehaniki in tesarji.

Slavnostno odkritje Jan Legovega nagrobnega spomenika v Pragi.

O priliki vseslovanskega sokolskega zleta v Pragi imamo tudi Slovenci svoj praznik. Dne 29. t. m. odkrije slov. akad. društvo „Ilirija“ svojemu častnemu članu in zaslužnemu širitelju češko-slovenske vzajemnosti, Janu Legi, nagrobni spomenik. Mišlimo, da bi bilo odveč, ponavljati zasluge pokojnega Jana Lege za Slovence — v tem se je pisalo na različnih mestih že dovolj.

Opozarjamo tem potom vse Slovence, zlasti vsa slovenska sokolska društva, ki se udeležijo sokolskega zleta v Pragi, da se sigurno udeležijo odkritja, ki se vrši 29. t. m. dopoldan. Ob osmih gredo vsi slovenski Sokoli na grob Fügnera in Tyrša. V neposredni bližini tega groba se nahaja grob Jana Lege. — Od groba Tyrša in Fügnera naj gredo vsi slovenski udeleženci k Legovemu grobu. Po oficijelnih govorih, petju slavnostne pesmi etc. se vrši odkritje.

Apeliramo na vse Slovence, da se gotovo udeležijo odkritja. Ta dan mora biti manifestacija vseh Slovencev, pokazati moramo Čehom in vsem Slovanom, kako častimo ljudi, ki so delovali za nas.

IZJAVA.

Dne 9. januarja 1912 je „Edinost“ pod zaglavjem: „Zalostne posledice krščansko-socialnega poloma na Koroškem“ objavila članek, ki kruto žali g. dr. Lamberta Ehrlicha, profesorja bogoslovja v Celovcu. Njegovo ime se spravlja v stik s katastrofo „Centralne kase“ v Celovcu, obdoljuje se ga naravnost, da je on skrivaj Weis-Kaiserjeve afere. V članku se mu podtikajo sledeča zločinska dejanja: 1. da je izvalil z nekim pismom za škufa Kahna celovškemu bankirju Suppanu 100.000 K, 2. da je v to svrhu pisal pismo v imenu knezoškofa Kahna brez njegovega naloga ter da je pred sodiščem pod prisego izpovedal, koja izpoved je vzbudila splošno začudenje in se zdi ljudem, ki poznajo razmere, neverjetna. V vse te trditve, ki so v stanu izročiti g. dr. Lamberta Ehrlicha javnemu zaničevanju in mu izpodkopati njegovo čast, je bilo podpisano uredništvo zavedeno, vsled česar v interesu resnice in ozirom na žaljeno čast g. dr. Ehrlicha smatra za svojo dolžnost ta članek lojalno preklcati ter istotako lojalno sprejeti in priobčiti sledeče pojasnilo g. dr. Lamberta Ehrlicha:

Celovški bankir Suppan je bil naperil zoper bivšega krškega knezoškofa dr. Kahna pravdo radi plačila 100.000 K, na podlagi neke garancijske listine, ki jo je toženi knezoškof dne 31./12 1908 lastnoručno podpisal ter monsignorju Pavlu A. Kayserju s tem namenom izročil, da mu (Kayserju) banka Suppan otvori kredit do zneska po 100.000 K, za kolega je z omenjeno listino knezoškof dr. Kahn poročstvo prevzel. Ko je banka Suppan to poročstvo izročila, se je je ugovarjalo, da je to poročstvo zapopadeno v nekem drugem poročstvu, ki ga je knezoškof dr. Kahn napram isti banki par mesecev pozneje za mnogo višjo svoto prevzel. Nasproti tej trditvi pa se je banka Suppan sklicevala na neko pismo, ki ga je g. dr. Ehrlich, ki je bil tedaj knezoškofski tajnik, dne 8/9 1910 pisal in v kojem pismu je knezoškof po trditvi banke pravni obstoj prepornega poročstva iz listine od 31./12 1908 baje priznal. O postanku tega pisma je bil potem g. dr. Ehrlich v pravdi kot priča zaslišan in je po resnici izpovedal, da je za poročstveno izjavo od 31./12 1908 sploh šele začetkom avgusta 1910 in sicer od banke Suppan same izvedel, pismo od 8/9 1910, v kojem o kakem pritrnanju zadevnega poročstva sploh ni govora, pa da je banki Suppan pisal, ker je bit knezoškof takrat že bolehen in se na celo zadevo

sploh več spominjati ni mogel. Na tem pismu seveda tudi ni bil knezoškof dr. Kahn, temveč le g. dr. Ehrlich podpisal. Potemtakem tudi ni nobenega poudarka, da bi se bilo s tem pismom od Suppana kaj izvajalo, kajti kredit, katerega je Suppan na škofovo poročilo monsignoru Kayserju otvoril, je bil, kakor banka sama trdi, že davno poprej docela izčrpan.

Uredništvo „Edinosti“.

Domače vesti.

Osebnosti. Včeraj dopoldne so dospeli v Trst in se nastanili v hotelu „Excelsior“: general pl. Smekal, poveljnik IX. pehotne brigade v Olomucu, dalje ing. Gvidon Malešević, c. kr. obrtni nadzornik v Zadru in dvorni svetnik pl. Seifert, ravno tako iz Zadra.

Zletniki v Prago! Udeležniki praškega zleta iz Trsta in okolice se odpeljejo danes, dne 26. t. m. z osebnim vlakom ob 12.48 z državnega kolodvora. Zberejo se pol ure pred obhodom vlaka na omejenem kolodvoru, kjer se jim razdele za znižano vožnjo potrebne legitimacije in vojni listki, brez katerih bi morali plačati celo vožnjo do Jesenic. Vsled tega se priporoča tudi okoliškim zletnikom, da vstopijo v Trst. Na Jesenicah prestopimo v posebni vlak S. S. Z. Društvene članske legitimacije vzemite seboj! Predsedstvo T. S. Z.

Javni shod slovenskih gostilničarjev. V ponedeljek popoldne bi se moral vršiti javni shod slovenskih gostilničarjev v Trstu. Zaradi premajhne udeležbe se je shod proglašil za zaupen razgovor o zadevah gostilničarske zadruge. Pred vsemi je g. Ivanišević konstatiral, da je slab obisk zaradi ponedeljske zableme „Edinosti“, v kateri je bil shod objavljen in je prosil okrog 50 navzočih gostilničarjev, da se neobvezno porazgovore o točkah dnevnega reda, ter je slednjič poudarjal absolutno nujnost javnega shoda, da tako slovenski gostilničarji odločno in javno protestirajo proti italijanskemu klikaštvu v upravi konzorcija.

Zadnji nastop slovenskih gostilničarjev so Italijani popolnoma krivo tolmačili, češ, da isti uganjajo edino politiko. Slovenski gostilničarji so nastopili proti kliki, da branijo svoje življenske in ekonomske interese, ki so predvsem ogroženi po delovanju znane gospoda Caldare. Pozvali so zlasti italijansko stranko, da dovoli tudi Slovanom njihovu številu primerno zastopstvo v upravi gostilničarske zadruge. To zahtevo pa so Italijani odbili, ker jim nikakor ni mogla uganjati njih kontrolo in bi se slovenski gostilničarji preverili, da je še mnogo raznih Caldaričev, ki samovoljno razpolagajo s prispevki slovenskih gostilničarjev, ki plačujejo okrog 15000 K na leto v blagajno famoznega konzorcija.

Ker Italijani odbijajo vsak kompromis, so slovenski gostilničarji primorani, da napno vse sile in pomečejo vse verne pristaje zloglasnega Caldare iz uprave konzorcije.

Na shodu je gosp. Ivanišević še enkrat poudarjal, da bi bili slovenski gostilničarji prodri s svojo listo pri zadnjih volitvah, če se iste ne bi bile vodile po znanem italijanskem načinu. Slednjič je govoril izrekel upanje, da pridejo na prihodnji občni zbor tudi oni gostilničarji, ki so polni patrijotizma in tudi zastopniki konsumnih društev, ki jih žalibog gostilničarji premalo poznajo.

Na sestanku je vladalo najboljše razpoloženje za energično delo in boj proti italijanski kliki in dal bog, da bi se slovenski gostilničarji strnili v močno bojno falango, ki bi končno izvojevala slovenskim gostilničarjem zmago.

Napovedana stavka socialističnih zidarjev je v ponedeljek izostala. Nadsodrug Petjevan je že cel teden pripravil bojne načrte in med zidarji agitiral odnošno

socijalistične zidarje hujskal proti slovenskim zidarjem, ki se nočejo kloniti komandi Petjevanovi. Močno so trkali po prsih ti delavski prijatelji in razglašali strmečemu svetu, da stopijo ta dan (v ponedeljek, dne 24. t. m.) vsi socialistični zidarji v stavko proti slovenskim, v „Narodni delavski organizaciji“ organiziranim zidarjem. Stavke pa ni bilo.

Pač pa so bile nastavljene pri vseh stavbah straže. Policija je bila nastavljena povsod, da brani delavca pred delavcem. Ali ni to žalostno? N. D. O. se bo bojevala tako dolgo, dokler ne zmaga. Na njeni strani je vsa javnost, ker pomeni ta boj: boj za svobodo. Ko bi le kmalu minulo to trpinčenje slovenskih zidarjev! Nastopili bomo odslej naprej še odločneje. Posebno v nedeljo na velikem zidarskem shodu v Barkovljah. Pride naj vsak! Tam povemo odločno merodajni oblasti, da hočemo enkrat imeti mir pri delu. Več ko nas bo v nedeljo, temvečji vpliv dosežemo. Apeliramo tudi na ostalo slovensko tržaško občinstvo, da se udeleži nedeljskega izleta zidarske skupine v Barkovlje, kjer hočejo slovenski zidarji na slovesen način manifestirati za svoje pravice do dela.

Glasbena šola „Glasbene Matice“ v Trstu. Goljenci naj se zberó danes popoldne ob 2.30 v šoli na Acquedotto, da se jim razdele šolska spričevala.

Šolsko vodstvo. Vpisovanje v C. M. šole. Z ozirom na to, da se v nekaterih šolah v Trstu vrši vpisovanje zdaj koncem šolskega leta, naznanjamo, da se vpisovanje v Ciril-Metodove šole z Trstu vrši v prvi polovici meseca septembra t. l. Podrobneje se bo naznanilo pozneje.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani razpisuje sledeča službena mesta s pričetkom šolskega leta 1912/1913:

- a) Službo provizoričnega učitelja na dvorazrednici na Blanci v Gorici;
- b) tri službena mesta definitivnih učiteljev in več službenih mest provizoričnih učiteljev na svojih dekliških šolah v Trstu.

S temi službenimi mesti so spojeni prejemki, kakor jih družba običajno plačuje. Prosilci (prosilke) za ta mesta naj vložijo svoje z vsemi potrebnimi dokazili opremljene prošnje v družbeni pisarni („Narodni dom“) najkasneje do 15. julija 1912.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Dunajska podružnica „Slov. plan. društva“. Dne 21. t. m. se je na Dunaju vršil ustanovni zbor dunajske podružnice „Slovenskega planinskega društva“.

Med navzočimi smo pozdravili zastopnike društev „Zvezda“, „Slovenija“, slov. tehnikov, zastopnika osrednjega odbora iz Ljubljane g. Šusteršiča in mnogo odličnih dunajskih Slovencev in Slovenk.

Zastopnik pripravljalega odbora gosp. Ljudevit Valjavec je v kratkih potezah podal genezo ustanovitve podružnice in nje smoter in cilje.

Soglasno so bili voljeni v odbor sledeči gg.: G. rač. ofic. Valjavec načelnikom, fin. konc. Bogumil Koser namestnikom, rač. sveinik Janko Mladič blaginikom, višji ofic. Josip Such tajnikom, nadrevident J. Ž. Ivan Luzar odbornikom in gg. Merlak in Golobič računskima preglednikoma.

Vsi navzoči so z veseljem in zanimanjem pozdravili ustanovitev podružnice. Radi pristopa in pojasnil se je obrnil na g. Ljudevita Valjavca na Dunaju, IV., Johann Straussgasse 43.

Prihod srbskih sokolov v Trst.

Danes ob 4 popoldne pridejo v Trst z dubrovniškim parnikom srbski Sokoli srbske sokolske župe za Primorje-Hercegovino. Zvečer ob 8.40 se nato Srbi odpeljejo z brzovlakom državne železnice proti Pragi na vsesokolski zlet.

tudi jaz sem že uvaževanja vreden član sloveske družbe!

Pri zadnji javni produkciji pa smo imeli priliko videti ne le, kako znajo goljenci naše „Glasbe Matice“ lepo igrati po taktu, slediti mlajmljani v navodilom svojih učiteljev, ampak pri nekaterih tudi, da razumevajo notranjo moč, notranjo vsebino glasbenih točk, tako, da znajo izvajati z razumom, z občutkom, da znajo viliti duha v izvajani glasbeni komad. In v tem leži oni globoki pomen muzikalne izobrazbe. Sedaj še dobro ne vemo ceniti pomena naše „Glasbene Matice“, oziroma glasbene izobrazbe; toda kadar bo ta naš kulturni zavod tako populariziran med našim ljudstvom, da bo dovolj naših mladičkov k skušnjam v „Glasbeno Matico“, in kadar bo morala javna produkcija trajati 3, 4, 5 večerov, to je, kadar bo ves naš narod vzgojen v takem duhu, da bo imel smisla za umetnost, potem šele spoznamo, kako veljavno kulturno nalogo vrši med nami „Glasbena Matica“. Škoda, da se poskus ustanovitve umetniške slikarske in podobarske šole ni obnesel.

Lepe učne vspehe je dosegel pri svojih učencih gosp. učitelj Frischkovitz, ki je poučeval vijolino. To nam je dokazala že takoj prva učenka, ki je nastopila, Josipina Sulic s srečno izvajanim „Air de Ballet“. Potrdili so to tudi ostali Frischkovitzevi

Na tržaškem južnem kolodvoru. Z ozirom na vest pod tem naslovom v „Edinosti“ od 24. t. m. smo dobili od gospoda Ivana Makuca pismo, v katerem nas prosi, naj objavimo:

1. Ni res, kakor se mi v imenovani notici očita, da bi bil jaz kdaj psoval in sramotil slovensko narodnost. Res je, da nisem slovenske narodnosti, kateri sam pripadam, nikdar sramotil. Res je pa tudi, da sem, kot socialni demokrat, govoril proti raznim osebam, katere smatram za škodljive delavskemu gibanju.

2. Ni res, da sem jaz komaj štiri ali pet mesecev pri železnici. Res je, da sem pri železnici že od leta 1906 naprej in da sem službo pretrgal le z dveletno vojaško službo.

3. Ni res, da bi bil jaz kdaj obkladal razne ljudi, ki ne trobijo v socialnodemokratski rog z raznimi mogočimi priimki. Nimam navade sovražitosti nasprotnikov. Toda kot človek si mislim, da imam pravico govoriti v korist svojim idejam in v korist organizaciji, kateri pripadam. To pravico tudi prepustim vsakemu. Razume se pa, da ako mi bodo nekatere nečestne osebe stregle, zaradi mojega prepričanja po kruhu, bom nastopil tudi jaz proti njim kakor se spodobi.

Vsaka gostilna, brivnica, kavarna itd. kamor zahajajo Slovenci, bi naj imela „Slovenski Ilustrovani Tednik“. Narodni škandal, znak nezavednosti in malomarnosti, ne le gospodarja, temveč tudi gostov je, kjer ga nimajo. Zahtevajte ga povsod!

Tržaška mala kronika.

Samomor. V kavarni „Unione“ si je včeraj ob 9 dopoldne pognal tapetnik Edward Micheluzzi iz revolverja kroglo v levo sence. Z rešilne postaje poklicani zdravnik je zamogel le smrt konstatirati. Samomor je Micheluzzi izvršil na stranišču. Smrt je takoj nastopila. Njegovo truplo so prepeljali v mrtvašnico pri Sv. Justu. Vzrok samomoru je neznan.

Napaden delovodja. Včeraj jutraj sta napadla kotlarja Viktor Generutti in Miha Geriscovich v neki delavnici pomorske oblasti, kjer je zaposlenih okrog 40 delavcev, 28letnega, v ulici Amerigo Vespucci stanujočega delovodjo Rudolfa Čau-a, ker ju je pred nekaj dnevi odpustil zaradi pomanjkanja dela. Prizadejala sta mu precej znatnih poškodb. Čau na pomoč prihiteli stražnik je oba nasilneza aretiral.

Z nožem v hrbet. Včeraj dopoldne okrog 9 je nastal na krovu Lloydovega parnika „China“, ki je zasidran pred hangarjem št. 23 v prosti luki, preprič med 40-letnim nakladačem Jožetom Lavrenčičem in 53-letnim težakom Marjetom Geatom. Prvi je v svoji jezi potegnil izza pasu nož in prizadejal slednjemu dva vbodilaja v hrbet. Lavrenčič je nato pobegnil, a je bil še pravčasno v prosti luki prijet. Geata, ki je dobil jako nevarno rano v pljuča, so prepeljali v splošno bolnišnico.

Star pohotnež. Štirinajstletna Zorica Taučer je včeraj zvečer šla kupovat oglje k 44-letnemu Andreju Gomišel, iz Milj, ki ima svojo prodajalno oglja v ulici Salice. Gomišel je bil v skladišču sam in je prijel dekletce za roko ter jo odvedel v najtemnejši kot skladišča, jo položil na neki voziček, hoteč na to zadostiti svojim živalskim instinktom. Dekletce je začelo vpiti na pomoč in se je z vsemi, ženski v takem momentu skoro nadčloveškimi silami branilo pohotneza. Nesrečnega položaja sta jo končno rešili dve ženski, ki sta prišli kupovat oglje. Na zadevno ovadbo je policija takoj aretirala starega satira.

Koledar in vreme. — Danes: Ivan in Pavel. — Jutri: Hema. Vladislav. Temperatura včeraj ob 12. opoldne + 20.8 C°. — Vreme včeraj: Deževno in soparno.

učenci. Bibiza Karol je prav dobro abcentural Haydnovo „Serenado“; v Mozartovem „Menuettu“ pa je dokazal, da obvladuje čisto izvajanje poltonov in da mu ni tuja pizzicato-igra, ki je sicer kočljiva. V Con-te-ovem „Impromptu“ je gojenec III. letnika Slavik Boris prinesel do izraza svojo krepko voljo, ker je sukal lok po goslih tako krepko in odločno, da je bilo včasih že nekoliko prenavdušeno. Pohvalno je bila vsprejeta tudi Amalija Lapajne, ki je melodijozno „Italijansko melodijo“ srečno dovršila. Vseh pa je na klavirju neumorno in hvalevredno spremljal Herman Lenassi (iz šole gosp. Mirka).

Gospod učitelj Waschte je poučeval klavir. Njegovi učenki Goljevšček Olga in mala Sulic Marija sta dokazali, da njegov trud ni bil brezvspešen. Prav lepo se je slišala Czernyjeva „Arietta“, ki jo je igrala Olga Goljevščekova in uganjala je tudi po Sulicovi Mariji izvajana Reinholdova „Koračnica“. Čisto nič ni motilo, da takt ni hotel vedno ubogati.

Prav pohvalno moramo omeniti vspehe, ki jih je dosegel gospod učitelj Šusteršič, ki je poleg gosp. Frischkovitza delil pouk v goslih. Ljubeč Kronov „Scherzino“, ki ga je izvajal Avgust Ivančič (II. letnik), je vsem ugajal. Ivančič je pokazal, da ima podlago za nadaljni razvoj. Jednako lepo je izvršil svojo nalogo Marij Žetko iz tretjega

Vremenska napoved za Primorsko: Oblačno in deževno. Temperatura neizpremenjena. Severnovzhodni vetrovi.

Porotno sodišče.

Umoril ljubico in poskusil samomor.

(Drugi dan razprave.)

Pri včerajšnji predpoldanski razpravi se je nadaljevalo zasliševanje prič. Zaslišani so bili: Anton Delak, Josip Legiša, Marij Delak, Anton Nardin in Martin Aleč. Te priče niso povedale nič novega ter so le potrdile izjave prejšnjih prič.

Na predlog branitelja dr. Mandića je sodni dvor sklenil, da se zaslišijo kot priče še oče in mati obtoženca ter Ivan Zoré.

Priča Terezija Mazi, mati obtoženca je izpovedala, da je njen mož rad pil. Kadar je imel denar, je prišel domov pijan. Bil je vsako leto bolan. Imel je bronhito in bolezen na očeh. Da je pobegnil od vojakov, je doznala od drugih ljudi. Njen sin Josip — obtoženec — je enkrat imel težko bolezen v glavi.

Priča Josip Mazi izjavi, da bo govoril slovenski. Ker porotniki niso ugovarjali, je tolmačil predsednik. Priča prigovarja, da je res pobegnil od vojakov, ker „mu se je zmešalo v glavi“. Ni bil za to nič kaznovan, pač pa je bil odpuščen od vojakov.

Priča Ivan Zoré potrdi, da je obtoženec oče Josip Mazi enkrat pobegnil od vojakov in da je v mladosti preveč pil.

Prečitani so bili nato razni na proces se nanašajoči spisi, na kar je predsednik ob 12 prekinil razpravo za 20 minut.

Ko je predsednik zopet otvoril razpravo, sta psihijatra-izvedenca dr. Pastrovich in dr. Xydias podala svoji izjavi, iz katerih sledi, da je Mazi duševno zdrav in da je ravnal vsled psihološkega razburjenja, vendar se je zavedal svojega dejanja.

Ob dveh je bila razprava zopet prekinjena do petih popoldne.

Popoldanska razprava.

Pri popoldanski razpravi je dal predsednik prečitati porotnikom stavljena vprašanja.

Sodni dvor je stavil porotnikom glavni vprašanja: 1. glede umora in 2. glede prestopka orožniškega patenta, ter eventualno vprašanje (za slučaj zanikanja prvega glavnega vprašanja) glede uboja.

Drž. pravdnika namestnik dr. Barzal je pred vsem dokazoval, da je obtoženec streljal zavratno na pokojno Rijavec, da ji je vzel življenje proti njeni volji. Izkazuje, da je Mazi hodil za Rijavčevino in ne ta za njim, da bi ga ona bila rada pustila, a se ni upala to storiti, ker jej je vedno grozil Opisuje, kako dobra deklica je bila pokojna Rijavec in poudarja, kako plemenito dušo je pokazala s tem, da mu je odpustila predno je umrla. Ko bi bila ta deklica prišla v druge roke, mesto v roke onega Mazi-ja, bi bila postala ljubeča soproga in tudi dobra mati.

Nasproti temu opisuje dr. Barzal Mazi-ja kot lahkomišljenega človeka, ki je ne-prestano mučil svojo ljubinko, ter dokazuje, da je Mazi storil čim premissljeno, ker je Rijavčevi večkrat grozil, da jo ubije in se je v tem smislu izrazil tudi napram tretjim osebam. Mazi je imel vso pravico, biti ljubosumen, imel je pravico vzeti sebi življenje, ni pa imel pravice vzeti življenja Terezine Rijavec, ki bi bila mogla postati še srečna, ker sreča je možna v vseh položajih življenja.

Branitelj dr. Mandić poudarja, da se ne v polni meri pridružuje drž. pravdnikstvu v hvali Terezine Rijavec in obramba je prva, ki izraža imenom Josipa Mazija obžalovanje na smrti te deklice. Pokojna Terezina Rijavec je bila poštena deklica in obramba ne bo vrgla kamna na njen grob. Ali mrtvi se ne dajo več oživljati. Branitelj dokazuje, da je bila pokojna vesela in žil-

letnika, ki je lepo zaokroženo izvajal nelahki Kronov „Nocturno“.

S ponosom pa sme gospod Šusteršič gledati na vspeh, dosežen pri gojencih četrtega letnika Antonu Brezovec in Karolu Gorjup. Pri prvem je sicer v početku officialni trema nekoliko nagajal, toda, ko se je udal, je izvajal čisto in precizno izvedek iz opere „Carostelec“. Gorjup Karol je igral Kronovo „Canzonetto“ in Biehlovo „Večerno“. Njegova igra je sigurna in natančna. „Večerno“ pa je igral s takim razumom in tako lepo interpretacijo, da imamo najboljšo vero, da se iz njega razvije izvrstni in dovršeni violonist.

Izmed vseh učiteljev je pa gotovo gospod Šonc dosegel najlepše vspehe. Pri vseh njegovih učencih se je zapazilo neko posebno sigurnost in solidarnost izvajanja. Njegov učenec Slavik Boris se je kakor pri igri na gosti izkazal tudi pri klavirju. Igral je prav pohvalno in z občutkom Durrovo „Nedeljsko jutro“. Njegova sestra Dušica pa je nastopila s Sartorijevem „Paglavčkom“. Svojo malo vlogico je prav nežno odigrala. Gojenec Stular Dušan je odločno in s prav dobrim naglasom izvajal Behrovo „v ciganskem taboru“. Tudi Peganova Zorica je zaigrala „Podoknico“ in „Silhouette“ prav hvalevredno. Marija Pehaniljeva pa je uprav eksaktno izvajala Behrovo „Cigansko koračnico“.

PODLISTEK.

III. Javna produkcija goljencev „Glasb. Matice“ v Trstu

Človek ima vedno veselje nad pridnimi malčki. In skrivnostni občutki notranjega zadovoljstva, rekel bi skoro ponosa, obhajajo ljubečo mater in skrbnega očeta, ko vidijo svoje male, kako navdušeno brenkajo z nežnimi ročicami po slonokoščenih tipkah klavirja, ali ko važno, po načinu „mojstrov“, vodijo lok ob lepo doneče strune. In tudi če kdaj neprijetno zaškripa ali če primljeni akord ni pravi — kaj zato? Vstrajnost in pridnost premagujeta vse ovire, saj je cilj tega truda lepa melodija, harmonija, ki tako blagodejno in čudotvorno vplivata na uho in srce. Uvedba javnih produkcij goljencev ob koncu leta je zelo važna in potrebna. Žal, da pri zadnji produkciji, ki se je vršila v soboto 22. t. m. v „Narodnem domu“, katero je sicer obiskalo lepo število slovenske gospode, ni bila večja vdeležba od strani našega priprostejšega ljudstva, ki bi imelo gotovo veliko veselje in zadovoljstvo nad tako lepim in nadebudnim napredkom naše mladine. In če je izvajanje goljencev napolnilo poslušalce z veseljem, napolnjuje goljence same z navdušenjem za lepo stvar, za umetnost, ter s ponosno samozvestjo, češ:

vahna deklica, ki se je veselila življenja, dočim je bil on vedno resen in vase zamišljen. V tej različnosti temperamentov je iskati razloga vsem konfliktom med ljubimcema. To je Mazija privedlo tako daleč, in da je bil ves iz sebe, da je zanemarjal službo in da ni več znal kaj dela. Branitelj dokazuje, da obtoženec ni lahko mišljen, kajor bi to bil hotel dokazati drž. pravdnik. Obtoženec je abnormalen človek in zato se mora njegov čin soditi s tega stališča. Izgubil je ravnotežje in v takem položaju je napravil čin. Konečno je branitelj polagal porotnikom na srce, naj pomislijo, da je obtoženec že itak obsojen na smrt. Ima v glavi kroglo, ki mu po izjavi zdravnikov utegne povzročiti bolezen na umu. Obsodil se je že sam in zato apeluje na porotnike, da upoštevajo vse te okolnosti in oproste obtoženca.

Drž. pravdnik dr. Barzal je odgovoril jako pikro, da ga je branitelj osebno žalil, in da je pretvarjal njegove besede. Zahteva ponovno, da porotniki potrdijo prvo glavno vprašanje (umor).

Predsednik Clarič: Dolžan sem čuvati dostojanstvo strank, a izjavljam, da nisem imel povoda grajati braniteljevih besed. Naj se to zabeleži na zapisnik.

Branitelj dr. Mandić izjavi na kratko, da se mu po tej predsednikovi izjavi niti ni treba opravičevati. Priporoča usodo obtoženca porotnikom, ki izrečejo gotovo pravičen pravorek.

Nato je predsednik prekinil razpravo za pol ure.

Ko je bila razprava zopet odprta, je predsednik podal obširen reasume, na kar so se porotniki umaknili v posvetovalnico.

Po četrtturnem posveto anju so se porotniki vrnili in je njih načelnik naznanil, da so zanižali vprašanje glede umora z 10 proti 2 glasovoma, potrdili vprašanje glede prestopka orožniškega patenta z 10 proti 2 glasovoma in potrdili vprašanje glede uboja z 8 proti 4 glasovoma.

Na podlagi tega pravoreka je sodni dvor obsodil Josipa Mazija v 18 mesecev težke ječe, poostrene z enim postom vsake tri mesece.

V obrazložitvi je rečeno, da se je sodni dvor pri odmeri kazni oprl na prestani preiskovalni zapor, na obtoženčovo neoporečnost, priznanje, kes, ker sta mu umorjena in njen oče odpustila in razburjenost, v kateri se je nahajal.

Mazi je izjavil, da sprejme kazen.

Gospodarstvo.

GORIŠKA BANKA, družba z omejenim jamstvom v Gorici. — Pod predsedništvom bivšega deželnega in državnega poslanca, g. Mihaela Vošnjaka, inženirja in posestnika v Gorici, sestavlja se je pripravljalni odbor za ustanovitev novega denarnega zavoda v Gorici, z namenom, da se podpre in omogoči nadaljni razvoj slovenske trgovine in obrti v Gorici in na Goriškem sploh.

Težave, ki so vsled gospodarskega poloma Mizarke zadruga v Solkanu nastale pri Trgovsko-obrtni zadrugi v Gorici, so povzročile neprijetne posledice na denarnem trgu v Gorici za vse sloje, kar zlasti še občutijo slovenski trgovci in obrtniki. Da se pa razmere Trgovsko-obrtna zadruga lažje uredijo in ob enem postavi kredit slovenske trgovine in obrti na Goriškem na nov krepak in čvrst temelj, treba je novega denarnega zavoda v ta izrecen namen s popolnoma novo krepko podlago, zlasti lastno glavnico.

Pripravljalni odbor, v katerem so se zbrali možje brez razlike strank, in sicer zvraven predsednika g. Mihaela Vošnjaka še p. n. gg. Josip Fon, c. k. deželni sodni svetnik, državni in deželni posl., Jernej Kopač, tovarnar in posestnik, Anton Koritnik, trgovec, dr. Karol Pod-

Kot zadnji Soncevec učenec na glasovirju je nastopil gospod Vladimir Rybář (V. letnik), ki je že tudi spremljal vse goslarje iz šole g. Frischkovića. Gospod Rybář je vse ostale učence nadkriljeval i po razumevanju, kar je dokazal v Čajkovskega „Chant sans paroles“, i v tehniko, kar smo videli pri Mendelssohnovem „Pajku“. Tehniko klavirja obvladuje g. Rybář jako dobro in ko se spopolni, postane brez dvoma dobra koncertna moč. Le vstrajno do cilja!

H koncu sta nastopila še 2 pevca: g. učitelj Waschte, čegar glas poznamo, je zapel 2 pesmici. Njegovo petje je bilo prilazno in glas okroglegiš. Dokazal je gosp. Wraschti, koliko se doseže z umnim gojenjem petja. G. Dragutin Sakulj ima močan, obsežen in blagodoneč bariton. Če ga dobro izvežba, obeta postati vsega uvaževanja vreden salonski pevec.

Bil je prav lep večer. Hvaležni smo gospodom učiteljem za njih trud in jim iskreno čestitamo k pohvalnim uspehom. Gojencem pa naj bodo dosežni uspehi v novo vspodbujajo nadaljnim.

Gospodom pa, ki vodijo našo „Glasbeno Matice“, z g. dr. Slavikom na čelu, se zahvaljujemo in želimo, da tudi nadalje skrbé za njo, kakor do sedaj, da se razcvete v mogočen kulturni institut, ki bo v ponos tržaškimi Slovencem.

Dr. M.

gornik, odvetnik, dr. Dragotin Treo, odvetnik in posestnik, vsi v Gorici, je pričel, da bi označenemu namenu mogel izvršno služiti zavod, organiziran kakor družba z omejenim jamstvom na podlagi zakona z dne 6. marca 1906 d. z. št. 58 s polno vplačano osnovno glavnico vsaj 200 000 K, kakor v enake svrhe jako ugodno uspeva med praktičnim češkim narodom lepa vrsta enakih čeških zavodov, takozvanih „malobank“.

Strogo strokovni posli bančnih zavodov pri teh malobankah seveda ne prihajajo v poštev in se taki zavodi pečajo pretežno le z manjšimi kreditnimi operacijami. Denarni uspehi so se pri obstoječih malobankah izkazali kot jako ugodni: poleg dotacije rezervnih fondov se družbenikom izplačuje povprečno nad 5% dividenda, pri višjih osnovnih glavninah tudi 6%.

Te dni izidejo na slovenske denarne zavode in na zasebne vabila k pristopu. Iz teh vabil in iz priloženega izpiska pravil so razvidne tudi podrobnosti.

Pristop k družbi je mogoč že s podpisom in vplačilom zneska 500 K za osnovno glavnico, more se pa vsakdo udeležiti tudi s poljubnim višjim zneskom.

Vsa morebiti zaželjena pojasnila daje pripravljalni odbor ter je nasloviti vprašanja na nj pod naslovom gosp. dra. Dragotina Treo, odvetnika v Gorici.

Priporočati je, da se naši mali in veliki kapitalisti vsak po svojih močeh zainteresirajo za bodočo Goriško banko, ki naj bo nov vir moči za napredek trgovine in obrti goriških Slovencev.

Osnovna banka čeških hranilnic v Pragi in njene podružnice v Brnu, Krakovu, Lvovu, Černovicah, Trstu in Dunaju plačujejo, počenši z dne 27. t. m. brez vsakega odbitka in provizije, izžrebane 4% in 4 1/2% zastavne listine deželne banke kraljevine Galicije in Lodomerije z veliko vojvodino krakovsko, s polletnimi obrestmi vred. Dosedaj se nahala v prometu za kron 114.306 700 — 4 1/2% zastavnih listin ter za 99.183 200 — 4% zastavnih listin.

Društvene vesti.

Pevski zbor „Glasbene Matice“ v Trstu. Danes zvečer pevska vaja za ženski zbor. Prosim točne in polnoštevne udeležbe. Pevovodja.

Otroški vrtec družbe sv. C. in M. v Rojani bo imel svojo zaključno letno otroško veselico dne 29. t. m. ob 4 pop. v prostorih družbenega vrteca. Toliko na znanje starišem in prijateljem naše dece.

Akad. tehn. društvo „Tabor“ Gradcu uljudno naznanja, da se vrši njegov II. redni občni zbor, združen s četrtletniškim večerom, dne 27. t. m. v gostilni „Zur Universität“ (Gärtengasse 18) Pričetek ob 8. Slovanski gosti dobrodošli!

Nar. del. organizacija.

— Osnovni odbor „Narodne delavske organizacije“ ima danes zvečer ob 8 redno odborovo sejo.

— Zidarska skupina N. D. O. Danes ob 6 zvečer seja v društvenih prostorih. Dnevni red: „Izlet in veselica“.

Poslano.

Čul sem od raznih strani, da se o meni širijo posebno med tržaškimi gg. odvetniki kakor tudi med cenj. uradničtvom ter drugimi znanci vesti,

1. da sem brez službe in da se brezposelno potikam po Trstu in

2. da me policija zasleduje radi nekih deliktov, da me je policijski uradnik iskal na mojem domu ob 6. uri zjutraj in ob 9. zvečer, a da me ni našel.

Z ozirom na to

izjavljam,

a) da sem nameščen kot pisarniški vodja pri odvetniku g. Henriku Crusiz in kazenskem zagovorniku g. dr. Josipu Ferfolja v Trstu, via delle Acque št. 5, I. in da so vse govorice o moji brezposelnosti izmišljene,

b) da sem se podal na c. kr. policijski ravnateljstvo takoj, ko sem zvedel o gornjih govoricah, ter doznal, da me policija še nikdar ni zasledovala in da me še manj zasleduje in išče ssdaj, in to ne radi kakih informacij tem manj pa radi kakih deliktov. Vse tozadevne govorice so torej ostudna laž in podlo obrekovanje, ki so jih izvestni moji „prijatelji“ raztrbili v svet, da le škodujejo meni in mojemu dobremu imenu.

V upravnistvu „Edinosti“ je vsakomur na razpolago spričevalo, izdano od c. kr. policijskega ravnateljstva dne 25. 6. 1912 o mojem poštenem vedenju. Prosim torej vse znance, ki ne verujejo ti moji izjavi, naj se prepričajo. — Pozivljam pa vse one podle lažnjivce in nizkotne obrekovalce, naj si to spričevalo ogledajo ter naj si zamaše ž njim svoj umazani gobec.

Izjavljam sočasno, da sem Ivana Renčelj, uradnika v pisarni gg. dr. Brnčiča in dr. Pretnerja radi razširjevanja laži pod 2) tožil ter da bodem vsakogar brez oziroma izjeme kazensko preganjal, ako bo skušal gornje izmišljotine vzdrževati ali razširjati.

TRST, dne 25. 6. 1912.

Alfonz Kjuder.

9 žrebanj na leto

s sledečimi glavnimi dobitki in sicer:

2 po 11r 30.000 in 15 000, 1 po frk. 100.000, 75.000 in 20.000
in 1 po K 30.000 in 20.000

nudi, poleg mnogih postranskih visokih dobitkov, naslednja priporočljiva skupina:

1 srečka ital. rubežega | 1 srbska drž. srečka | 1 srečka dobrega
križa iz l. 1885. | iz l. 1888 | srca Józsv iz l. 1888

Prepuščamo to skupino srečk proti gotovini po dnevnem tečaju ali pa na

50 mesečnih obrokov po K 3-50

s popolno igralno pravico, na podlagi zakonito izstavljenih prodajnih listin, takoj po vplačilu prvega obroka. — Nadaljne obroke se vplačuje potem po istih položnicah. — Izkaz vseh drugih skupin ali posameznih srečk pošlje na zahtevo

Narodna posojilnica in hranilnica

v Trstu, Nova ulica št. 13, II. nadstr.

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov.

Izdiranje zobov brez

= vsake bolečine =

Dr. J. Čermák V. Tuscher

zobozdravnik konces. zobni tehnik

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. n.

Kron 6200!!

AUTOMOBILI FORD 1911

Največja tovarna sveta. Izdelovanje letno 40.000 voz edinega tipa CHASSIS 20 HP šest raznih tipov kočij. Kočija „FORD“ je najpopolnejša, najhitrejša in najekonomičnejša kar jih obstoji. — GENERALNI ZASTOPNIK

ANTON SKERL . TRST

Piazza Goldoni 10—11, Tel. 1734

Velika centralna garaga, ulica dei Banchi 16, vogel ulico Bonchatti

TELEFON 2247. STOCK PNEUM GOODRICH (amerikanske)

Automobili na posodo po smerni ceni.

Varstvo in vzdrževanje avtomobilov. — Solidna posredn.

Velikanska zaloga pohištva in tapecarij

:: Paolo Gastwirth ::

TRST, ul. Stadlon št. 6 - Telefon 22-85 (hlša gledališča Penice)

Najbolj ugoden vir za nakupovanje bodisi glede cen, kakor tudi kakovosti. Kolosalni izbor.

Slovenski Ilustrovani Tednik

začne z julijem 1912

priobčevati nov roman

„V službi Kalifa“

„V službi Kalifa“ je najznamenitejši roman izra vlade Arabcev v Španiji. Ta roman je od konca do kraja zelo zanimiv, tako da bralec nestrno pričakuje nadaljevanja, ki ga seznanja z vedno zanimivejšimi doživljaji glavnih oseb. V romanu se opisuje usoda jugoslovanskega kristjanskega kraljeviča Strezinija, ki je bil prijatelj poveljnika telesne straže arabskih kalifov (cesarjev) Wadha el Fimeri in usoda kristjanske deklice FATIME. Kot kraljevi odposlanec je Strezinja v sužnji Fatimi spoznal svojo rojakinjo, Fatima se je zaljubila v Strezinjo ter mu je po burnih dogodkih na dvoru kalifa rešila življenje, a on pa njej zlatlo prostost. Ta roman je poln zanimivih zapletljivih in pretresljivih prizorov. Roman „V službi kalifa“ ni nikak šuntroman, temveč ga je spisal odlični pisatelj dr. Vel. Deželšč.

R. Gasperini, Trst

Telefon šte. 1974. SPEDITER Via Economo št. 10

Prevozno podjetje

c. kr. avstrijskih drž. salonske

2051

Sprejme razenarjanje kakoršnegasihodi blaga iz mitale, dostavljanje na dom.

POŠILJATVE, POTEGA KOVČGOV. NAJDOGOVORNEJŠE CENE.

Zastopstvo trdke „CEMENT“

Tovarna cementa „PORTLAND“ v Spljetu.

PRODAJA NA DROBNO.

CENE BREZ KONKURENCE.

Jutri ob 7 zvečer na Opčinah v „Konsumnem društvu“ shod. Dnevni red: 1.) Položaj zidarjev. 2.) Volitev odbora. Za petek, dne 28. t. m. ob 7 zvečer se sklicuje društven shod v društveni dvorani ulica Sv. Frančiška 2. Pridite vsi!

Vesti iz Goriške.

Porotne razprave odgojene. V ponedeljek bi se imela vršiti prva porotna razprava radi žaljenja časti potom tiska s tožiteljem g. Kremžarjem, urednikom „Novega Časa“, ki toži g. Kavčiča, urednika „Soče“. Prihodnji dan bi prišla na vrsto tožba Alfred Lenassi contra Peter Velicogna, ki je tudi tožen radi žaljenja časti potom tiska obe razpravi ste odgojeni.

Špijonaža. Antona Coledaro, starega 32 let iz videmske provincije so aretirali, ker je osumljen vohunstva.

Iz Tolmina. Nikdar se nič ne piše iz Tolmina o volitvah. To ni prav! Volitve so važne in poučne: Kakoršni volilci, kakoršni zastopniki! Ne bom sezal daleč nazaj. Niti ne k zadnji poučni volitvi v državni zbor. Konstatirati hočem le nekatera značilna dejstva o volitvi v okrajni šolski svet v jeseni leta 1911. in o volitvi v hranilnico na letošnjem občnem zboru, dne 2. t. m.

V Tol. okrajnem šolskem svetu je nekaj naprednjakov, nekaj klerikalcev; z ožjim svetom vred imajo klerikalci večino. Tolminski sodni okraj je imel v pomnoženem šolskem svetu zaradi števila ljudstva in davčne sile vedno tri zastopnike. Sedaj ima enega in še tistega po božji milosti pri drugi ožji volitvi. Nekaj je vodil volitve Tolmin, sedaj vodijo in odločujejo usodo Tolmina drugi.

Volitve na občnem zboru hranilnice dne 2. t. m. so vrgle tudi zelo čudno luč. Odstranili so iz hranilnice sposobne in delavne odbornike, izvoljeni so pa volili za predsednika nedelavnega člana!

Vesti iz Istre.

Izobraževalno društvo „Slavnik“ v Klanecu vabi na veselico, katero priredi dne 29. jun. (na dan sv. Petra in Pavla). Začetek točno ob 4. pop. Sodeluje „Vodnikova“ godba iz Doline. Vstopnina k veselici 50 vin., sedeži 40 vin., k plesu možiki 1 K, ženske 50 vin. V slučaju skrajno slabega vremena se vrši veselica dne 30. jun. t. j. dan pozneje.

Pevsko-bralno društvo „Domovina“ v Ošpu naznanja bratskim društvom — posebno pa onim, ki nameravajo sodelovati na njega veselici — in sploh vsem rodoljubom, ki nas mislijo počastiti s svojo udeležbo, da je ista na željo nekaterih bratskih društev iz Trsta in okolice prenesena na nedeljo dne 30. t. m.

Nekatera bratska društva iz Trsta uporabljajo lepo in ugodno priliko za prav lep izlet ter napravijo istočasno rodoljubno delo, nudeč nam soprošč pri naši narodni prireditvi.

Priglasitve z naznanitvijo pesmi za sodelovanje pričakujemo še v tem tednu, da nam bo možno pravočasno sestaviti spored. Na veselo svidenje! — Na zdar!

Iz Brega. Cenjena društva, ki niso še naznanila pesmi, s katerimi mislijo nastopiti na veselici združenih pevskih društev v „Bregu“, dne 7. julija, so naprošena, da to takoj sporočijo veselicenemu odseku CM podružnice v Dolini radi programa. Čast imamo javiti tudi, da bo na slavnosti imel govor veleč. gospod župnik Ant. Berce iz Ljubljane.

Se imamo društev v bližini, ki bi bila dolžna sodelovati na naši slavnosti, a se ne zganijo. Ako mislijo nastopiti, naj svoje sodelovanje nemudoma sporoče. Ali bomo res prisiljeni se v bodoče ravnati po pregovoru „kakor se posojuje, tako se povračuje.“

Vsi pevci in pevke iz Ricmanj, Doline, Boršta in Boljuna so naprošeni, da se gotovo udeležijo pevske vaje v soboto na dan sv. Petra in Pavla ob 5. uri popoldne v dvorani pri g. Sancinu. Oni, ki bi manjkali, ne bode mogel na veselici nastopiti! Naj torej nihče ne manjka!

Zamorec se pere! Iz Opatije: V „Edinosti“ od 19. tm. je bil opisan dogodek v kavarini „Lokey“ v Opatiji, ko je kavarnar Lokey več uglednih Hrvatov razžalil na njemu prirojen brezobziren način. Efekt je bil ta, da od onega časa noben Slovan, izveniši ravnatelj gimnazije, ni stopil več v kavarino. Gospod Lokey našel je pa sedaj nekega, ki mu je sestavil nekaj dopis v hrvatskem jeziku, katerega je priobčil kakor „poslano“ v „Reškem Novem Listu“ od nedelje 23. junija t. l. V tem poslanem se skuša Lokey, oziroma ga skuša dotični gospod oprati in pravi, da gospod Lokey, kavarnar in predsednik podružnice „Südmarke“ v Opatiji; sploh ni rekel; „Sind wir denn in Croaten“ ampak samo: „Gibt es in Croaten“. Človek res ne ve, ali bi se smejal tistemu, ki je za „Lokeya“ to pisal, ali bi ga pomlitoval, da se daje izrabljati od človeka, ki je znan kot promonsiran Nemec in sovažnik Slovanov. Mi ne pravimo za danes nič drugega,

nego to: dokler bo med nami ljudji, ki perejo take narodne nasprotne, dotlej pač nismo vredni drugega nego da nas razni Lokeyi še nadalje žalijo v našem narodnem čutu in nas še nadalje smatrajo za „manj vreden narod“.

Dopisnik. Izlet „Slov. izobr. in podp. društva iz Opatije v Baško.“ Sicer nekoliko pozno, a vendar priobčujemo sledeči dopis: Ob krasnem vremu je odplul parnik „Slavija“ v nedeljo 16. t. m. iz Opatije proti Baški s preko 300 osebami, Slovencev in Hrvatov. Na parobrodu je svirala volosko-opatijska društvena godba. Razpoloženje je bilo izredno dobro. Parnik je plul mimo Kraljevice, Cirkvenice, Senja in drugih obmorskih krajev ter srečno priplul okoli pol 6 popoldne v pristanišče Baške, mesta bogatega na romantični okolici, s krasnimi kopališči in polnega prebivalcev, ki so dokazali s svojim sprejemom, da res čutijo tisto pravo odkritosrčno bratsko ljubezen proti svojemu bratu.

Na pomolu je pričakovala izletnike ogromna množica domačega naroda, kakor skoraj vsi gosti Čehi, katerih se nahaja nekoliko stotin ravno sedaj ob kopališčni seziji tam, in „Sokol“ s svojo godbo na čelu. V imenu velevednega in velezaslužnega načelnika v Baški, gospoda Kaftaniča, ki vsled boleznih ni mogel sam storiti tega, je pozdravil, izletnike gosp. nadučitelj Frajo Katarinič, kateremu se je zahvalil v imenu izletnikov in sploh Slovencev, predsednik Slov. izobr. in podp. društva v Opatiji g. Anton Vahtar.

Po sprejemu je odkorakala vsa ta ogromna množica s sokolsko in društveno godbo na čelu v mesto, kjer je društvena godba na morskem obali pred hotelom „Baška“ koncertirala, a pevski zbor zapel par slovenskih pesmi. Ob raznih pozdravih in lepi bratski zabavi je potekel le prehitro čas in treba je bilo ločitve, ki je bila ravno tako prisrčna, kakor je bil sprejem.

Ta izlet bo ostal gotovo vsem izletnikom v trajnem spominu, ker je bil res pravo slovansko slavlje v prekrasnem mestu, polnem naravnih krasot, katerega čaka, pod vodstvom naroda, kakor je ravno v Baški, s svojim velevednim županom Kaftaničem na čelu, še krasna bodočnost, ki jim jo mi Slovenci iz vsega srca želimo. Obenem pa opozarjamo slovanski svet, da na otoku „Krku“ v Istri nasproti starodavni obmorski trdnjavi „Senju“ leži kopališče „Baška“ s prekrasno okolico, z najzdravejšim podnebjem in krasnimi morskimi kopališči, v katerih vlada samo slovanski narod.

DVORANA ZA SODNE DRAŽBE
ulica Sanità 23-25 pritličje.

Dražba, ki se vrši danes, 26. t. m. od 9—12 pop.

Okrogle mize, stolice, klop, steklene omare, police, krožniki, kozarci za pivo, buteljke, zrcalo, reg. ure, tehnična na mostiček, plinomer, Singerjev stroj, čevljarski stroj, omara, chiffonier, miza, nočna omarica, srajce, kosi vezanine, nogovnice, spodnje hlače, krtača, čevlji.

Od 3—6 pop.:
Velika množina čevljev za gospe, gospe in otroke.

Vešč knjigovodja, srbsko-hrvatski in nemški korrespondent išče mesto za popoldne. Naslov pri inseratnem oddelku Edinosti. 1354

Trgovski pomočnik išče službo v mestu ali na deželi. — Naslov pove inseratni oddelku Edinosti. 1353

Knjigovodstvo (enostavno, dvojno in ameriško) podučuje na najlažji način mesec dni diplomirani knjigovod. Naslov pove inseratni oddelku Edinosti. 1355

Na prodaj sta 2 hišici z dobro obdelanim zemljiščem in drugim zemljiščem. Ulica Belvedere 57. (Pekarna). 1335

Prodaja bombaževine, slik in dežnikov. Via Stadion št. 19, I. nadstropje, Ivaš K 1 u n. 431

Fotografa Antona Jerkiča naslov: Trst, ul. delle Poste 10, Gorica, Gosposka ulica 7.

Gramofoni
„**Helvetia**“
Trst, ul. Barriera vecchia 19

Došle so sijajne, slovenske in hrvatske plošče. Novost! Premier 30 cm, K 4-50. Neprekosljivi gramofoni z zelo močnim glasom z jamstvom, kožice, trobila stroji, ročaji.

Ivan Scociai, Trst
ulica Giulia št. 5.

Zrgovina manufakturnega blaga
in drobnarij, svilenine, baržuna. Perilo izgotovljeno in po meri. Vsakovrstne druge obleke za ženske po meri. Cene, da se ni bati konkurence.

JOSIP STANTIČ, Trst, Piazza Rosario

odlikovan z zlato kolajno in križem na svetovni razstavi v Rimu

ZALAGATELJ ČEVLJEV c. kr. finančne straže za Trst, Koper in Pulo, c. kr. varnostne straže za Trst, okolico, Pulo in Gorico, skladišča c. kr. glavnega carinskega urada in drugih skladišč.

Priporoča cenjenemu občinstvu

svojo veliko in dobro poznano tovarno in trgovino čevljev za moške, ženske in otroke.

Sedlarska delavnica

Ivan Kravos **GORICA**
na Kornu II.

Zaloga navadnih in finih vpreg in oprav, kakor tudi različnih potrebščin za konje. Velika izber uagobčnikov, ovratnikov in bičev za pse. Zaloga potnih kovčkov, listnic, denarnic, nahrbtnikov itd. Sprejemajo se vsa v to stroko spadajoča popravila. Postrežba točna in solidna.

Bogomil Pino

== urar in zlatar ==

Trst, ulica Vincenzo Bellini št. 13

nasproti cerkvi sv. ANTONA KOTEGA

Bogat izbor ur vsake vrste, kakor tudi uhano, prstanov z dijamanti in bres dijamantov, ženske verigice, zlate in srebrne za moške, vse po konkurenčnih cenah

Kopališče Nettuno

MILJE.

Popolnoma na novo zgrajeno, obsežne in zelo solčne otroške kopelji.

BUFFET. — — — Krasna lega.

Redno prevažanje z miljskimi parniki.

Velespoštovanjem

Giuseppe Ballaben.

Sprejme se komptoaristinja

s prakso, zmožna slovenskega, italijan. in nemškega jezika. Pismene ponudbe pod „Komptoaristinja 1346“ na lns. odd. Edinosti.

POSKUSITE!

Naročite si „Slovenski Ilustrovani Tednik“ in zadovoljni bode, ker je to najbolj zanimiv in zabaven časopis s slikami.

Salumeria - Buffet

Trst, via Carlo Ghega št. 8.

Vsakovrstno prekajeno meso, kuhano in surovo. Izvrsno vino, črno in belo.

Prvovrstno pivo.

Priporoča se za obilen obisk

JAKOB VOLPIN.

Frank's
Krojač
Priporoča se slavnemu občinstvu
Trst, ul. Tor. S. Piero 4.
Izdajalec obleke iz angleškega blaga po dnevniški ceni od 40 K dalje.
(Konec ul. Melvedore).

Slovenska šivilja

se priporoča cenj. občinstvu.

Ljuboslava Baučer

Trst, ul. Istituto št. 13, Trst pritličje.

ZALOGA

ovsa in sena

beneških in ogrskih otrobov,

slame, turščice, drobnih otrobov.

SPECIJALITETA:

oves za seme, priprave za hleve itd.

Blago prve vrste. Zelo ugodne cene.

Giosué Crucchiatti

vla Giulia 33. — Telefon 313 X/IV.

GOSTILNA N. D. O.

v Trstu, ulica Carradori št. 18

ki jo sedaj vodi g. HINKO KOSIČ, se dobi vedno sveže pivo, prve vrste vino - teran, gorka in mrzla jedila ob vsakem času.

Na razpolago več sob za prenočišče po nizkih cenah. — Priporoča se za obilen obisk.

V manufakturni trgovini

TRST, VIA SETTE FONTANE ŠTEV. 15.

traja še vedno razprodaja vsega blaga po že naznanjenih cenah.

G. PEKIĆ.

Rimske toplice v Tržiču (MONFALCONE)

odprte od 1. junija do 1. oktobra. — Toplice 40°, slovite močvirnate kopelji s tržičkim blatom, masaže, elektroter-pija. Uspešno proti kroničnemu revmatizmu v členkih in mišicah, posledicam, ki nastajajo vsled zlomljenja in zvitja kosti, ishiasu, starim izpahom itd. V kopališču izborne sobe in hrana. — Zmerne cene.

Vodilni zdravnik: Dr. Karaman. — Prospekte razpošilja ravnateljstvo J. M. Gräf.

Pozor!

Opoldne in zvečer abonement, zelo ugodno. Izborna kuhinja in budjevjiško pivo (nič glavobela). Zmerne cene.

Restavracija-Hôtel Balkan (: Piazza : Caserma)